

Scenariusz lekcji na temat:

„Tatrzańskie impresje Tetmajera w "Melodii mgieł nocnych".

Lekcję 2.godzinną przeprowadzono w kl.2 Liceum Ogólnokształcącego , profil podstawowy

Opracowanie scenariusza lekcji : mgr Małgorzata Weryńska

Obecni na lekcji :

- uczniowie kl.2d LO,
- dyrekcja szkoły,
- Zespół Przedmiotowy ds. Języka Polskiego w ZST

Prowadzący lekcję : mgr Małgorzata Weryńska

Cele:

- ukazanie młodopolskiego synkretyzmu sztuk;
- rozpoznawanie elementów techniki impresjonistycznej w tekście poetyckim;
- ukazanie cech modernistycznej estetyki;
- wskazanie kontekstu filozoficznego dla analizowanego tekstu Tetmajera
- opis i analiza motywu tatrzańskiej przyrody
- kształcenie umiejętności analizy i interpretacji tekstu poetyckiego
- uwrażliwienie na estetykę słowa

Metody : problemowa, przekładu intersemiotycznego.

Środki dydaktyczne: podręczniki, magnetofon, farby, pędzle, brystol,

Motto:

„Piękno bez tła nieskończonego, bez perspektyw gdzieś w niezmierność , ku gwiazdom i za gwiazdy sięgającym obyć się nie może [...] artystą [...] geniuszem jest ten, czyja wyobraźnia obie strony świata ogarnie, lub w każdym objawie świata zewnętrznego [...] ten "pierwiastek nieskończoności uwydatnić potrafi" .

Z. Przesmycki – Miriam „Wybór pism krytycznych, oprac. E. Korzeniewski, Kraków 1967, s. 303.

Przebieg lekcji:

I. Nauczyciel zapoznaje uczniów z mottem. Uczniowie uważnie czytają zapisane na tablicy słowa. Próba wspólnego określenia celów lekcji, np.:

- a) opisać piękno gór;
- b) namalować to, co słyszy i wyobraża sobie podmiot liryczny [uczniowie mieli polecenie przynieść na lekcję brystole, farby]
- c) odczytać zasugerowane wrażenie będące rejestracją chwilowego spotkania z przyrodą Tatr
- d) usłyszeć ? –zobaczyć ?-poczuć ? treść Tatr poznanych w ciągu sekundy
- e) dotrzeć do nieskończoności , doskonałości, wiecznej tajemnicy Absolutu duszy:
-przyrody?
-podmiotu lirycznego?

f) **uzasadnić**, iż w sposób typowy dla poezji i estetyki Młodej Polski tekst „*Melodia mgieł nocnych*” jest artystyczną syntezą sztuk, a obraz literacki jest przekładalny na obraz malarski, muzyczny (synkretyzm sztuk). Ten cel lekcji wyraźnie określa nauczyciel

II. **Nauczyciel:** Idąc za wołaniem poety „Nade wszystko muzyki” spróbujemy poddać się czarowi impresji, [zapis na tablicy]

słowno	-----	muzycznie	-----	malarskiej
" <i>Melodie mgieł</i> "		" <i>Światło księżycy</i> "		prace uczniów
Tetmajera		C. Debussy		

III. Wysłuchanie wzorowego czytania tekstu "*Melodie mgieł nocnych*." na tle kompozycji Debussy'ego „*Światło księżycy*”.

IV. **Nauczyciel:** Przełożyć zasugerowaną impresję literacko - muzyczną na tworzywo malarskie. Nadaj jej tytuł, posługując się wybranym wersem wiersza. Pamiętaj, że :

„Malować trzeba nie rzecz, lecz wrażenie jakie ono wywołuje”.

(Praca uczniów , w tle muzyka- czas pracy ok. 30min)

V. Prezentacja prac. Uczniowie opisują najbardziej udane impresje.

VI. **Wnioski:**

- 1) impresjoniści łączą słowo -- obraz -- muzykę .
- 2) twórcy Młodej Polski spostrzegają, otaczającą ich rzeczywistość w sposób sugestywny, subiektywny.

VII. **Nauczyciel:** Co łączy obrazy impresjonistów z tekstem "*Melodia mgieł nocnych*"? Uczniowie wskazują elementy techniki impresjonistycznej , jednocześnie próbują nazwać zastosowany środek artystycznego wyrazu

- przyroda, która żyje - „*Cicho, cicho, nie budźmy śpiącej wody w kotlinie*”
nocne mgły , woda w stawie - personifikacja,
- element nieskończoności - „*przestworów głębina*” - epitet
- barwna paleta kolorów - kwiaty „*dźwięczne , barwne i wonne*”- synestezja ,
„*tęcza blasków promienista*” -epitet

VIII. **Nauczyciel :** Jaki jest ruch w utworze ?

- płynny, łagodny ,melodyjny ,

IX. **Nauczyciel :** W jaki sposób muzyka przenika do tekstu?

- rymy żeńskie ab, ab
- styczność budowy wiersza
- refren
- onomatopeje
- budowa wiersza: 14 zgłoskowy
- sylabotyzm - regularny układ sylab i układ akcentów.

Wniosek: Tekst poetycki przekładalny jest na obraz malarski i efekty muzyczne!

X. Próba ustalenia kontekstu filozoficznego dla utworu.

Uczniowie łatwo powinni wskazać na kontekst filozofii Schopenhauera (Sztuka formą ucieczki przed bólem istnienia i wiecznym cierpieniem duszy, góry źródłem ukojenia dla udręczonej duszy artysty).

Podsumowanie :

Melodia mgieł nocnych"? K. Przerwy – Tetmajera

- to należący do liryki opis fragmentu przyrody górskiej
- podmiot liryczny za sprawą lirycznego opisu rejestruje subiektywne, chwilowe wrażenia, ukazuje stan duszy w chwili niezwykłego kontaktu z tajemnicą gór .
- utwór synkretyczny, modernistyczny.

Zadanie domowe.

Egzystencjalne niepokoje wyrażone techniką impresjonistyczną .

Dokonaj analizy i interpretacji wybranego utworu K. Przerwy Tetmajera w kontekście modernistycznych tendencji epoki Młodej Polski.

Opracowanie: mgr Małgorzata Weryńska